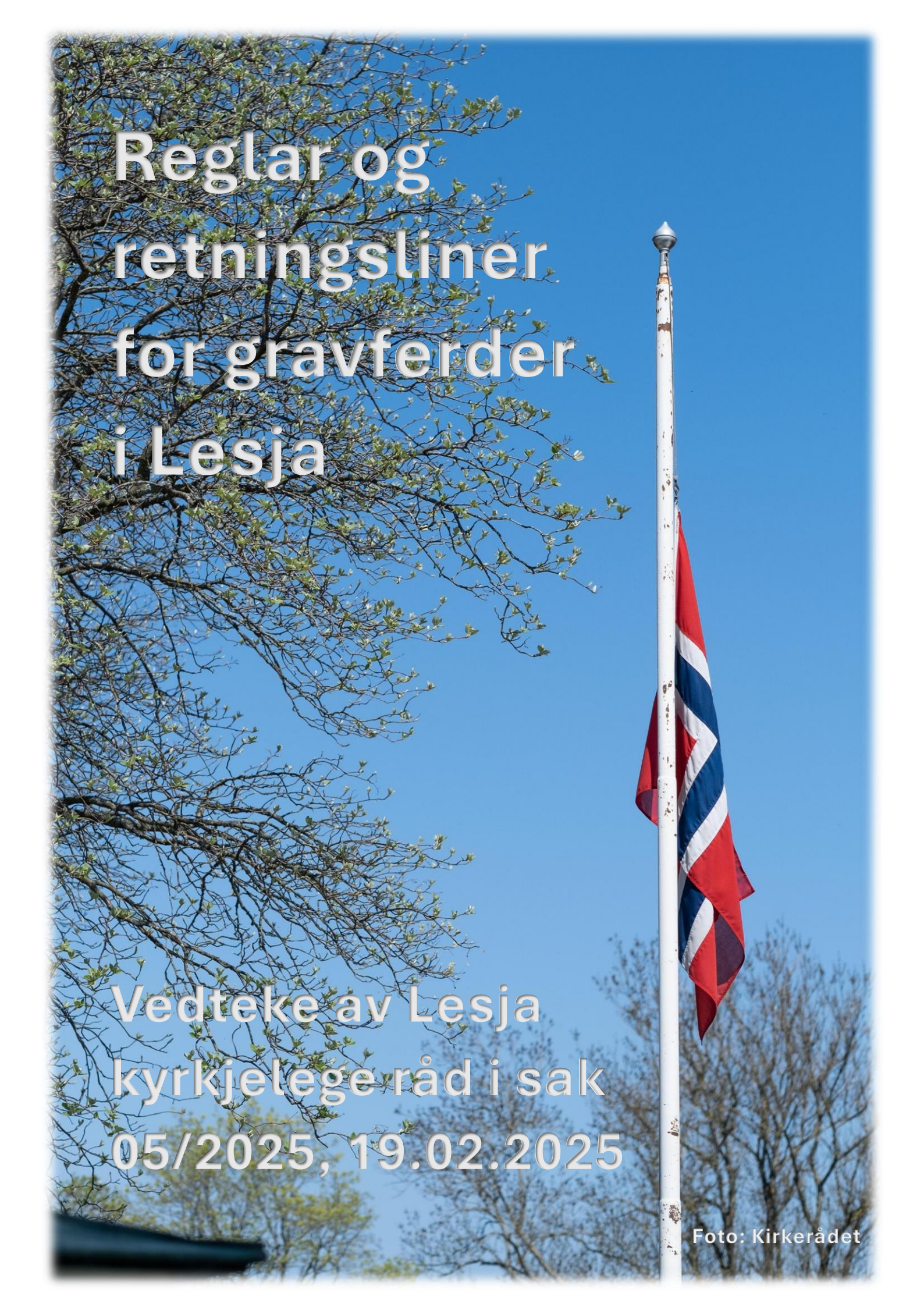

Reglar og retningslinjer for gravferder i Lesja

Vedteke av Lesja
kyrkjelege råd i sak
05/2025, 19.02.2025

REGLAR OG RETNINGSLINER FOR GRAVFERDER I LESJA

Vedteke av Lesja kyrkjelege råd i sak 05/2025, gjeldande frå 19.02.2025

INNLEIING

Når nokon av våre næraste dør, føler vi sakn, smerte og tomheit. Samstundes er det ofte litt kaotisk i og ikring oss. Korleis skal vi få ordna opp i alt? Kva må vi passe på, og kven kan hjelpe? Kyrkja har eit spesielt ansvar i ein slik situasjon, da dei aller fleste ynskjer kyrkjeleg seremoni, og gravlegging oftast skjer på ein gravplass. Kyrkja i Lesja ynskjer å møte dei pårørande med forståing og omsorg, gjeva god rettleiing om gravferda generelt, og ei verdig gravferd for alle.

Lesja kyrkjelege råd har derfor utarbeidd reglar og retningslinjer for korleis ei gravferd skal administrerast og gjennomførast i Lesja. Forhåpentlegvis vil desse vera til nytte både for pårørande, kyrkja sine medarbeidarar og gravferdsbyråa.

KYRKJA SITT ANSVAR

Det er Lesja kyrkjelege råd, ved kyrkjevevje, som har forvaltningsansvaret for gravferder i Lesja. Kyrkjevevje er den som fastset dag og tidspunkt for gravferd. Lesja kyrkjelege råd ynskjer at gravferder skal vera nøkterne og vise den likskap som gjeld alle menneske i kyrkjerommet.

GRAVFERDSBYRÅ

Mange ynskjer hjelp av eit gravferdsbyrå til å ordne praktiske detaljar i samband med gravferda. Det er viktig med eit ope og godt samarbeid mellom kyrkja og gravferdsbyrå, slik at dei pårørande blir ivareteke på best mogleg måte.

Når det er to aktørar som ivaretek oppgåvene, er det viktig at vi kjenner til kvarandre sine ansvarsområde og rollar.

I Lesja blir sjølv gravferdsseremonien gjennomført utan medverknad frå gravferdsbyrå. Gravferdsbyrået kjem med kiste og blomar, men trekkjer seg så attende, og har ikkje noko rolle under sjølv seremonien.

NÅR NOKON DØR

Dødsattest og døds melding

Når eit menneske dør, må ein lege sjå den døde og skrive ut dødsattest.

Det er gravferdsbyrået som melder dødsfallet til tingretten. Om nokon vel å ikkje bruke gravferdsbyrå, må det avklarast kven som tek ansvar for at tingretten blir varsla.

Melding om gravferd

Gravferd skal meldast til Lesja kyrkjekontor v/kyrkjevevje (91852144 el. 97972284)

Kyrkjevevje (eller evt. vikar) overtek nå ansvaret, og sørgjer for at prest, organist og kyrkjetenar blir varsla. Kyrkjevevje har og kontakt med gravferdsbyrå når dette er nytta.

Presten tek kontakt med næraste pårørande for å avtale tid og stad for sorgsamtale.

Sorgsamtale og minneord

Sorgsamtale må haldast så raskt som mogleg, og i god tid før sjølv gravferdsdagen. I samtale med presten kan ein søke råd og trøyst i ei vanskeleg tid, samt avtale meir konkrete ting kring sjølv gravferda.

Presten vil gjerne få innblikk i den avdøde sitt liv, som grunnlag for arbeidet med minneorda. Minneorda kan, om ynskjeleg, skrivast og haldast av pårørande, eller skrivast av pårørande og haldast av presten. Visst familien ynskjer, kan dei få tilgang til å lesa gjennom minneorda på førehand.

Gravplass, tid og stad for gravferda

Gravferda skal ha funne stad innan 10 verkedagar etter dødsdagen. Kyrkjevevje har ansvar for å finne gravstad.

Gravferdsdagar i Lesja er tysdag og fredag, men det kan opnast for gravferd på onsdag eller torsdag. Måndag, laurdag og søndag er ikkje gravferdsdag.

ANSVAR FØR OG UNDER SEREMONIEN

Presten sitt ansvar

Presten forretter gravferd etter Den norske kyrkja sin liturgi, og er forplikta til det. Forrettande prest er ansvarleg for sjølv seremonien i kyrkjerommet og på gravplassen.

Kyrkjetenaren sitt ansvar

Kyrkjetenaren har ansvar for at kyrkjerommet er klart til gravferda/bisettinga, og legg til rette for prest og pårørande før og under seremonien. Det er kyrkjetenaren som tek imot kista og dei pårørande.

Kyrkjetenaren skal vera til stade i kyrkjerommet under heile seremonien. Vedkommande er brannansvarleg og tek praktiske avgjersler i samband med seremonien (i samråd med presten).

Pårørande sitt ansvar

Det er dei pårørande sitt ansvar at kista blir frakta til kyrkja. Kista skal vera på plass 1 t og 15 min. før seremonien tek til. Om gravferdsbyrå blir brukt, vil deira representant sørge for at kista kjem på plass i kyrkja. Kyrkjetenaren legg til rette for utstyr i kyrkja.

Ved gravferd er det dei pårørande som sørgjer for at det er inntil 6 personar som bær kista ut av kyrkja og fraktar den til gravstaden. I Lesja er det manuell senking, med tau, og det er da berarane sitt ansvar å senke kista.

Ved bisetting er det tilsvarande. Det er dei pårørande sitt ansvar at kista blir frakta bort. Når gravferdsbyrå blir brukt, er det deira representant som sørger for dette.

PYNTING AV KYRKJEROMMET

Kyrkjene i Lesja er utstyrt med det ein treng for å halde gravferdsseremoniar, og kyrkjerommet er utsmykka med nødvendig ljøs, bilete og symbol.

Kyrkjerommet er eit rom som inneheld element som er, og skal vera, godkjende av biskopen for bruk i kyrkja.

Når ein pyntar med ljøs og blomar, skal dette gjerast med omtanke. Det er kyrkja, ved kyrkjetenaren, som har ansvar for, og tek avgjer, for heilheita.

Blomar

Blomar skal ikkje plasserast slik at dei dekkjer for altaret eller altartavla.

Blomane skal leverast i kyrkjerommet, men dersom det pågår, eller er planlagt, andre aktivitetar i kyrkja før seremonien, skal blomane leverast i sakristiet.

Ved gravlegging skal gravferdsdeltakarane ta blomane med ut til grava når kista blir bore ut.

Ved bisetting blir blomane, som ikkje følgjer kista, verande att inne i kyrkja. Desse blomane kan pårørande ta seg av, og for eksempel legge blomane på den ventande gravstaden. I vintersesongen vil det ikkje nødvendigvis vera brøytta fram til denne grava. Kyrkjetenaren tek seg av blomane dersom dei pårørande ikkje har gjort det.

Bruk av levande ljøs

Det blir nytta levande ljøs i gravferder, og det er kyrkja sine stakar som skal nyttast. Av omsyn til brannsikkerheit, er det derfor ikkje anledning til å setja inn ekstra oppsatsar med levande ljøs. Det skal ikkje brukast anna ljøs enn det som er ein del av den fast installerte ljøssetting i kyrkjene under ei gravferd.

GJENNOMFØRING AV SEREMONIEN

Mottaking til seremonien

Det er kyrkjetenaren si oppgåve å ta imot familien når dei kjem med kista. Kyrkjetenaren er med og legg til rette for pynt, bilete, blomar, ljøs og evt. kondolanseprotokoll i våpenhuset.

Program

Familien har oftast trykte salmehefte, men det er og mogleg å bruke kyrkja sine salmebøker (forutsett at det ikkje er store gravferdsfølge). Blir salmebøker brukt, må kyrkjetenaren henge opp salmenummer. Familien er ansvarleg for utdeling av program/salmebøker i våpenhuset.

Sitteplassar

Pårørande og alle som bidreg i seremonien sit i kyrkjerommet. Plassen oppe i koret i kyrkjerommet er normalt berre for presten, men solistar kan sitja framme i koret om dei ynskjer det. Er det stort frammøte i ei gravferd, kan plassane framme i koret fyllast opp av gravfølge. Representant frå gravferdsbyrået skal sitja bak i kyrkja.

Pengegåver

I dei tilfelle der familien ynskjer pengegåver til eit bestemt formål, blir det sett fram ei korg i våpenhuset. Slike gåver skal ikkje registrerast i kyrkja sitt rekneskap, og konvoluttane blir derfor levert direkte til familien etter seremonien. Det er familien sitt ansvar å sende pengane vidare til det aktuelle formålet.

Musikk

Det skal kun vera levande musikk i gravferder. Det er ynskjeleg at alle salmane som blir brukt står i salmeboka. Dette gjeld ikkje for eventuelle soloinnslag. Musikken som blir framført i gravferda, skal vera godkjent av prest og organist på førehand.

Solo og solist

Er det ynskjeleg med solist i ei gravferd, er det familien sitt ansvar å skaffe og betale for denne. Dette må avklarast med organisten før det blir teke inn i programmet.

Preludering

Dei siste 20 min før seremonien tek til, spelar organisten (preludering). Familien kan koma med ynskje om musikkstykke til preluderinga.

Kransar og handtering av blomar

Det er kyrkjetenaren som tek hand om dei oppgåvene som skal utførast under ein seremoni.

Krans/bårebukett på kista blir liggjande når helsinga blir lese opp.

Når presten les sløyfene på dei øvrige kransane, kjem kyrkjetenaren fram og held opp kransane for presten.

Ved grava

Presten går fyrst i gravfølgjet ut til grava. Kyrkjetenaren har ansvar for at alt er klart ute ved grava til følgjet kjem. Dei som ber kista, har ansvar for at kista blir senka. Dette blir gjort med tau.

Dei i gravfølgjet som har med blomar/kransar ut, legg desse på tilvist plass ved grava.

Fotografering

Kyrkjeleg tilsette tek korkje bilete eller lyd- og videoopptak før, under eller etter seremonien.

Pårørande eller andre frammøtte som ønskjer å ta bilete og/eller lyd- og videoopptak, gjer dette på eiga ansvar.

Både bilete, lyd- og videoopptak kan innebera behandling av personopplysningar, og nokre gongar fell denne behandlinga innunder gjeldande personopplysningsregelverk (personopplysningsloven og personvernforordninga).

Anna lovverk enn personopplysningsregelverket kan dessutan og gjera seg gjeldande overfor den eller dei som tek bilete eller gjer opptak. For streaming gjeld det same som for det å ta bilete eller gjera lyd- og videoopptak.

Antrekk

Alle kyrkjeleg tilsette skal vera høveleg kledd; diskre og pent.

ETTER GRAVFERDA

Ventekors

Når grava er fylt att, set kyrkjetenaren opp eit enkelt kors med namn til den gravlagde.

Korset blir ståande fram til det kjem opp eit permanent gravminne.

Blomar frå gravferda blir lagt på grava, men sløyfer blir fjerna. Blomane blir liggjande ca ei veke, før kyrkjetenaren fjernar dei.

Etter ei tid blir overflødig jord fjerna, og kyrkjetenaren sår grasfrø på grava.

BYGNINGER OG UTEOMRÅDE

Kyrkja og branntryggleik

Det er kyrkjetenaren som er brannvernleiar og har ansvar for branntryggleiken i kyrkja.

Av omsyn til branntryggleik, er det ikkje anledning til å setja inn ekstra, lause stolar i kyrkja om det kjem fleire menneske enn det er sitteplass til.

Kyrkjetenaren har ansvar for at det ikkje kjem fleire til seremonien enn det brannforskriftene for den enkelte kyrkje tilseier.

Dersom familien ventar at det kjem fleire til seremonien enn det det er plass til i kyrkja, skal kyrkjevevje og prest involverast for å finne ei løysing. Når det er store gravferdsfølgje, skal presten informere om rømmingsvegar før gravferda tek til.

Bårehus

Det er berre på Lesjaskog ein har bårehus, og dette skal kun brukast til oppbevaring av kistelagde. Ustelte lik og ikkje kistelagde skal ikkje oppbevarast i bårehuset.

Er det to gravferder på same dag, skal kista til gravferd nummer to oppbevarast slik at den ikkje er til hinder eller sjenanse for ei verdig gjennomføring av den fyrste gravferda.

Parkering

Det skal ikkje stå bilar parkert like ved kyrkja. Unntaket er bårebilen som har sin naturlege plass i nærleiken av kyrkja når kista skal fraktast vidare etter seremonien.

Andre bilar skal parkerast på tilvist parkeringsplass.

Gravplassen

Vedtekter for gravplassane i Lesja gjev føringar for bruk av gravplassane.

I tillegg til desse retningslinene, gjeld *Lov om gravplass, kremasjon og gravferd (Gravferdslova)*, *Alminnelige bestemmelser*, ihht. Den norske kyrkja si *Ordning for gravferd 2002*, betalingsatsar fastsett av Lesja kyrkjelege råd, og dei til ei kvar tid gjeldande lovar og reglar for smittevern.

